

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van GO! technisch atheneum 3 Hasselt te Hasselt

Hoofdstructuur so

	instellingsnummer	48652
	Instelling	GO! technisch atheneum 3 Hasselt
directeur		Ingrid Swinnen
adres		Elfde-Liniestraat 22 - 3500 HASSELT
telefoon		011-30.77.30
fax		011-30.77.31
e-mail		directiesecretariaat@hotelschoolhasselt.be
website/URL		http://www.hotelschoolhasselt.be
	Bestuur van de instelling	113951 - GO! scholengroep Midden-Limburg te HASSELT
adres		Armand Hertzstraat 2 - 3500 HASSELT
	Scholengemeenschap	112268 - SG Hasselt te HASSELT
adres		Armand Hertzstraat 2 - 3500 HASSELT
	CLB	114405 - GO! CLB Hasselt te HASSELT
adres		Luikersteenweg 56 - 3500 HASSELT
	Dagen van het opvolgingsbezoek	12/12/2012
	Einddatum van het opvolgingsbezoek	12/12/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	12/12/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ria Coenen
	Teamleden	Marc d'Hoop Vera Timmers
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
1. HISTORIEK.....	4
2. TE REMEDIEREN TEKORTEN	4
3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Regelgeving	4
3.2 Toerisme TSO 3	5
3.3 Basisvorming: techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/06)	6
3.4 Basisvorming: techniek in 1 B (leerplan 2010/018)	6
3.5 Basisvorming: geschiedenis in de derde graad tso Hotel en Toerisme	7
4. ADVIES.....	8
5. REGELING VOOR HET VERVOLG.....	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als een instelling bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geremedieerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden. Meer informatie?
www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

1. HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 26/10/2009 tot 30/10/2009 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01/09/2012 moet de instelling kunnen aantonen dat de tekorten die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de instelling daarin is geslaagd.

2. TE REMEDIEREN TEKORTEN

<u>Voltijds secundair onderwijs</u>	omwille van	
	Basisvorming / WZB	Keuze/Specifiek gedeelte
Regelgeving	SO 74, rubriek 9 (inspraak in het bevoegd personeelsorgaan en de schoolraad) en SO 2009/09 rubriek 7 (in activiteitenlijst voorzien), rubriek 8.2 (opdrachten van de stagebegeleider en rubriek 9.3 (doel van het stageschrift)	
Graad 1 GSO A	X	
Graad 1 GSO B	X	
Graad 1 GSO Hotel-voeding	X	
Graad 3 TSO Toerisme	X	X
Graad 3 TSO Hotel	X	

3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Regelgeving

Voldoet

Motivering

- Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de organisatie van de stages niet in voldoende mate aansloot bij de SO/2002/09 09 betreffende de organisatie van de leerlingenstages in het secundair onderwijs. In dit verband werden ook een aantal regels uit de SO 74 betreffende inspraak niet nagekomen.
- Op basis van de regelgeving maakte de school werk van een stagebeleidsplan dat deel uitmaakt van het schoolwerkplan. Het gebruik van een eenvormig en degelijk uitgewerkt stagedossier, dat nog jaarlijks wordt geoptimaliseerd is een kwaliteitsondersteunende maatregel voor deze vorm van curriculumrealisatie.
- In de stageovereenkomsten is de stageperiode duidelijk gespecificeerd. Het stagedossier bevat een lijst met gepande stageactiviteiten die gebaseerd is op de leerplandoelstellingen. De leerlingen van eenzelfde leerlingengroep lopen hun stage binnen dezelfde periode; er wordt niet afgeweken van de standaardtijdsordening van de schooldag en de schoolweek.
- Het stagebeleidsplan en de stagemodaliteiten worden onderworpen aan de decretale bepalingen betreffende overleg en advies in het basiscomité (betrokkenheid personeel) en in de schoolraad (betrokkenheid ouders).

3.2 Toerisme TSO 3

Voldoet

Motivering

- Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerplandoelen van toerisme in onvoldoende mate werden gerealiseerd. Er waren onvoldoende aanwijzingen voor een systematische bewaking van de leerplanrealisatie en de leerlingenevaluatie. De leerplanrealisatie voor geschiedenis in het specifiek gedeelte voldeed niet omdat zelfstandig werk en spreekopdrachten, zoals bepaald in deel II en III van de leerplaninhouden, onvolledig en onvoldoende doelgericht aan bod kwamen. Ze misten toeristische inkleuring (zie criteria bij de leerplaninhouden deel II). Slechts een derde van de spreekbeurten werd daadwerkelijk uitgevoerd. De uitwerking van een didactische uitstap ontbrak (zie leerinhouden deel III). De evaluatie was hoofdzakelijk gericht op het peilen naar kennis, inzicht en vaardigheden m.b.t. de bestudeerde cultuurperiodes (deel I van de leerplaninhouden). De opdrachten zelfstandig werk en spreekbeurten werden niet geëvalueerd conform de leerplandoelen en -inhouden (zie leerplaninhouden deel II).
- De leerplandoelstellingen voor Toerisme worden momenteel evenwichtig en met voldoende diepgang over beide leerjaren gespreid en gerealiseerd. De betrokkenheid en de inbreng van de leerlingen bij intra- of extramurale activiteiten, gekoppeld aan leerplandoelstellingen, wordt zorgvuldig bewaakt. De school kan momenteel ook aantonen dat ze aandacht besteedt aan het laten verwerven en het evalueren van praktische vaardigheden doorheen het curriculum. De evaluatie is gelijkgericht en voldoende representatief voor de leerplandoelen. De vakgroep maakte werk van een stageactiviteitenlijst op basis van leerplandoelstellingen. De opdrachten voor het stageverslag en de stageterugkomdag zijn positief en nodigen voldoende uit tot zelfreflectie en zelfevaluatie. De opvolging van de doorlichting resulteerde in diepgaand en geïnventariseerd vakoverleg. Het betrekken van de overige vakken van het specifiek gedeelte om te komen tot formeel studierichtingoverleg is nog een werkpunt. Voor het realiseren van het nieuwe geïntegreerde leerplan is dit nochtans een niet te onderschatten randvoorwaarde.
- De leerplanrealisatie voor geschiedenis (leerplan 2002/349) voldoet niet. Het aanbod van zelfstandig werk, spreekopdrachten en de voorbereiding van een didactische uitstap zijn formeel bijgewerkt (deel II en III van de leerplaninhouden). De opdrachten missen echter doelgerichte diepgang en samenhang met de andere vakken van het specifiek gedeelte. Het aanbod en de evaluatie van de studie van de cultuurhistorische periodes zijn te theoretisch en kennisgericht (deel I van de leerplaninhouden). Er is onvoldoende functionele transfer naar de toeristische context. Voor de evaluatie van zelfstandig werk en de spreekopdrachten ontbreken voldoende doelgerichte criteria en normstelling. Voor de bijsturing van de leerplanrealisatie heeft de school gekozen voor het gebruik van een leerboek in plaats van een zelf gemaakte cursus. De pedagogische begeleiding gaf geregeld advies over de verbeteracties. Enkele personeelsswissels hebben de continuïteit en de kwaliteit van de bijsturing negatief beïnvloed. De studie van de cultuurhistorische krachtlijnen, het reizen en de mobiliteit in de verschillende cultuurhistorische periodes verloopt volgens de ordening in het leerplan. De benadering is hoofdzakelijk theoretisch en onvoldoende functioneel ingekleurd. Er is geen uitgesproken link naar mogelijke toeristische toepassingen. Er is weinig of geen samenwerking met de andere vakken van het specifiek gedeelte. De cultuurhistorische periodes die op het einde van het schooljaar gepland staan, komen onvoldoende of niet aan bod (bijv. de 17de eeuw op het einde van leerjaar III,1, de eigen tijd in leerjaar III,2). De leerlingen krijgen enkele keren zelfstandige opdrachten of groepswork, waaronder ook spreekopdrachten, voorbereidende opdrachten bij een uitstap en gidsbeurten. Vele opdrachten hebben onvoldoende diepgang. Ze blijven beperkt tot inhoudsvragen bij aangeleverde tekst- en beeldbronnen (gefotokopieerd of in het leerboek). Bij zoek- en presentatieopdrachten ontbreken doelgerichte criteria, waardoor leerlingen onvoldoende zoek-, selectie- en verwerkingsstrategieën aanleren en toepassen. De resultaten zijn veelal theoretische samenvattingen over kunstenaars, kenmerkende kunstwerken of cultuurhistorische plaatsen. De noodzakelijke toeristische inkleuring ontbreekt meestal (zie criteria bij de zelfstandige opdrachten, deel II van de leerplaninhouden). Ook voor het zelfstandig werk en de spreekopdrachten is er onvoldoende samenhang met de andere vakken

van het specifiek gedeelte. De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk (zelfstandig werk, spreekopdrachten en herhalingsproeven) en examens. Het ontbreken van doelgerichte criteria voor de zelfstandige opdrachten leidt tot een gebrek aan normstelling in de evaluatie en differentiatie in de quotering. De evaluatie van de studie van de cultuurhistorische periodes (examens) is hoofdzakelijk gericht op reproductie van kennis en vaardigheden (bijv. situeren in tijd en ruimte, aanduiden van kenmerken). Inzichten in relaties tussen socialiteitsdomeinen enerzijds en cultuurhistorische fenomenen anderzijds worden met onvoldoende diepgang geëvalueerd (leerplandoel 4). Er wordt onvoldoende gepeild naar relevante actualisering en functionele toepassingen in de context van toerisme.

3.3 Basisvorming: techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/06)

Voldoet niet

Motivering

- Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerplandoelstellingen/eindtermen voor technologische opvoeding niet in voldoende mate werden gerealiseerd. Daarnaast voldeed de minimale materiële uitrusting niet.
- Het vak technologische opvoeding is sinds de doorlichting vervangen door het vak techniek waardoor de tekorten die gerelateerd waren aan het vorige leerplan/vak slechts gedeeltelijk van toepassing zijn op het nieuwe vak.
- De school heeft inspanningen geleverd om de werkpunten weg te werken. Het vaklokaal werd voorzien van de minimale materiële uitrusting en biedt voldoende mogelijkheden om theorie en praktijk te integreren. Toch worden de leerplandoelstellingen/eindtermen nog onvoldoende bereikt.
- Het nieuwe leerplanconcept wordt nog onvoldoende geconcretiseerd in een projectmatige aanpak in de verschillende toepassingsgebieden. Momenteel wordt het leerproces vooral gestuurd door het gehanteerde leerboek. De toepassingsgebieden worden nog vrij theoretisch aangeboden en geëvalueerd. Er zijn sporen van een projectmatige aanpak, maar de realisaties zijn te beperkt en missen diepgang. De evaluatie is nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen/eindtermen en hoofdzakelijk gebaseerd op de toetsing van kennis. De beoordelingscriteria zijn onvoldoende transparant en de beoordeling van vakattitudes is onduidelijk.
- Door het schrijnend gebrek aan continuïteit in de lesopdracht (jaarlijkse en tussentijdse personeelsswissels) wordt er onvoldoende expertise opgebouwd om het leerproces doelgericht uit te werken en bij te sturen.

3.4 Basisvorming: techniek in 1 B (leerplan 2010/018)

Voldoet

Motivering

- Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerplandoelstellingen/ontwikkelingsdoelen voor technologische opvoeding in 1B niet in voldoende mate werden gerealiseerd/nagestreefd. Daarnaast voldeed de minimale materiële uitrusting niet.
- Het vak technologische opvoeding is sinds de doorlichting vervangen door het vak techniek waardoor de tekorten die gerelateerd waren aan het vorige leerplan/vak slechts gedeeltelijk van toepassing zijn op het nieuwe vak.
- De school heeft inspanningen geleverd om de werkpunten weg te werken. Het vaklokaal werd voorzien van de minimale materiële uitrusting en biedt voldoende mogelijkheden om theorie en praktijk te integreren. De leerplandoelstellingen worden nipt gerealiseerd.
- De verkenninggebieden worden volgens de richtlijnen van het leerplan aangeboden. Er is een projectmatige aanpak die zich vertaalt in praktische realisaties en doe-activiteiten. Toch zijn hier met betrekking tot het nieuwe leerplanconcept nog groeikansen. De dimensie 'hanteren' is nog

onvoldoende zichtbaar in bv. stappenplannen, onderzoeken en evaluatiefiches. De evaluatie is nog onvoldoende afgestemd op de ontwikkelingsdoelen. Het aandeel theoretische kennis is nog aanzienlijk, dit blijkt o.a. uit de proefwerken techniek. De beoordeling van vakattitudes is onduidelijk.

- Een optimale leerplanrealisatie wordt belemmerd door het schrijnend gebrek aan continuïteit in de lesopdrachten (jaarlijkse en tussentijdse personeelwissels). Daardoor wordt er onvoldoende expertise opgebouwd om het leerproces doelgericht uit te werken en bij te sturen.

3.5 Basisvorming: geschiedenis in de derde graad tso Hotel en Toerisme

Voldoet

Motivering

- Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerplanrealisatie niet voldeed omdat het onderwijsproces en de evaluatie te eenzijdig op het beschrijvende en verklarende niveau van de historische vorming afgestemd waren. De leerplandoelen 'vaardigheden in verband met de historische onderbouwing' werden onvoldoende aangeboden en geëvalueerd (verzamelen en bevragen van historisch materiaal, historische redenering en rapportering).
- Voor de bijsturing van de leerplanrealisatie heeft de school gekozen voor het gebruik van een leerboek in plaats van een zelf samengestelde cursus. De pedagogische begeleiding gaf geregeld advies over de verbeteracties. Enkele personeelwissels hebben de continuïteit van de bijsturing bemoeilijkt.
- Het onderwijsleerproces verloopt leerboekgericht. De ordening van de historische inhoud in het leerboek stemt niet volledig overeen met deze in het leerplan. Dit belet niet dat in de studie van de 19de en de 20ste eeuw de meest kenmerkende feiten, ontwikkelingen en probleemvelden voldoende aan bod komen. Het niveau van kennis en inzicht voldoet. Feiten en probleemvelden worden geregeld geduid in een inzichtelijk kader van tijd, ruimte en socialiteit. Enkele probleemvelden worden doelgericht geactualiseerd. In de bespreking is er aandacht voor de ontwikkeling van kritische zin.
- Sommige onderwerpen worden aan de hand van bronnenanalyse besproken. Daarbij leren de leerlingen ook enkele keren de basisprincipes van historische kritiek met behulp van een analyseschema toepassen. In het geheel van het onderwijsleerproces gebeurt de integratie van vaardigheden echter veeleer fragmentarisch. Het onderdeel 'onderzoek' in het leer- en werkboek komt niet in alle thema's doelgericht aan bod. Er wordt te weinig gebruikgemaakt van ICT voor het verzamelen, het selecteren en het bevragen van bronnen.
- De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk (enkele taken en herhalingstoetsen) en examens. In de taken worden vaardigheden m.b.t. bronnenanalyse geëvalueerd. Dit is meestal op basis van het bronnenmateriaal in het leerboek. Zoekopdrachten met verzameling, selectie en bevraging van bronnen komen in de evaluatie zelden voor. De vraagstelling in de herhalingstoetsen is onvoldoende op de leerplandoelen afgestemd. De vragen peilen te eenzijdig naar reproductie van kennis en inzicht. De examens zijn meer evenwichtig samengesteld. Ze bevatten relevante kennis- en inzichtvragen, vragen op basis van bronnen- en kaartenanalyse en enkele toepassingen van historische kritiek. De vraagstelling sluit bij het onderwijsleerproces aan. De afstemming op de leerplandoelen voldoet.

4. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van de tekorten zoals vermeld in punt 2 van dit verslag

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen.

5. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ria Coenen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Ingrid Swinnen